

Ἐκ τοῦ ἀμαρτ. ἐπιθ. ἀψούτσικος.

Ταχέως, ἀμέσως ἔνθ' ἄν.: Ἀνακουμπώθη ἀψούτσικα Σιλ. || Ἄσμ.

*Ἀνοιξε, μάννα μ', ἀνοιξε ἀψούτσικα τῇ θύρᾳ Συνασσ.

*Ἐδεῖ καιρὸ ποῦ ἔπηγε κι ἀψούτσικα νὰ ἔρτη Ἀνακ. Συνών. ἀψίτσικα, ἀψουτδικανὰς.

ἀψουτδικανὰς ἐπιρρ. Καππ. (Σιλ.).

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀψούτσικα.

*Ἀψούτσικα, ὁ ἴδ.

ἄψοφα ἐπιρρ. Ἡπ. Πελοπν. (Δημητσάν. Πύλ. Σουδεν.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄψοφος.

1) Ἀφεντικὰ 2, ὁ ἴδ., Πελοπν. (Δημητσάν. Πύλ. Σουδεν.): Ἐδωκα τὰ πρόβατά μου ἄψοφα Πύλ. Σουδεν.

2) Βεβαίως, ἀναμφιβόλως Ἡπ.: Θὰ τὸν κερδίσω ἄψοφα.

ἀψόφητος ἐπιθ. Λεξ. Μπριγκ. Ἐλευθερουδ. Δημητρ. ἀψόφητε Τσακων. ἀψόφειτος Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.) ἀψόφιστος Ἡπ. Κρήτ. Πελοπν. (Μάν.) Πόντ. (Κερασ. Τραπ.) — Λεξ. Δημητρ. ἀψόφιος Πόντ. (Τραπ. Χαλδ.) ἀψόφιος Πόντ. (Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *ψοφητός < ψοφῶ. Τὸ ἀψόφιστος καὶ παρὰ Σομ.

1) Ὁ μὴ ἀποθανών, ἐπὶ ζώων καὶ περιφρονητικῶς, ἐπὶ ἀνθρώπων ἔνθ' ἄν.: Ἀψόφιστος εἶναι ἀκόμα Λεξ. Δημητρ. Ἀκόμαν ἀψόφειτος ἔν' Τραπ. Ἐγὼ 'κὶ θὰ ἀφίνω σε ἀψόφιστον αὐτόθ. β) Ὁ μὴ ἀποθνήσκων ἢ ὁ δυσκόλως ἀποθνήσκων Λεξ. Δημητρ.: Ἡ γάττα ὅτι νὰ πάθῃ εἶναι ἀψόφητη. 2) Ἀφθαρτος Εὐβ. (Αὐλωνάρι.): Τὸ χτήμα εἶναι ἀψόφιστο.

ἄψοφος ἐπιθ. πολλαχ. ἄψοφους ἐνιαχ. βορ. ἰδιωμ. ἄψοφο Τσακων.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ρ. ψοφῶ.

1) Ὁ μὴ ψοφῶν, ὁ μὴ ἀποθνήσκων, ἐπὶ ζώων σύνθηθ.: Ἀψοφα καὶ σιδεροκέφαλα νὰ 'ναι τὰ πρόβατά σου! (εὐχή) Λεξ. Δημητρ. 2) Ἀκέραιος Ἡπ.: Θὰ πάρ' ἀπ' τὸ χωράφι μ' ἑκατομμύρια σ'τάρι ἄψοφα. Ἐνα πεντακοσάρικο ἄψοφο θὰ φέρ' ἀπ' τὸ ταξίδι. 3) Ἀσφαλής, βέβαιος Ἡπ.: Τὸ 'χω ἄψοφο αὐτό.

ἀψύλλιστος ἐπιθ. σύνθηθ. ἀψέλλιστος Σύμ. ἀψύλλιος Πόντ. (Κερασ. Ὁφ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) ἀψύλλ'γους Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *ψυλλιστός < ψυλλίζω.

1) Ὁ μὴ καθαρισθεὶς ἀπὸ τοὺς ψύλλους σύνθηθ. καὶ Πόντ. (Ὁφ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.): Κουβέρτα ἀψύλλιστη. Σεντόνια - στρώματα ἀψύλλιστα σύνθηθ. Δέ μπορῶ νὰ ἔμνηθῶ ἀψύλλ'γους Αἰτωλ. 2) Ὁ μὴ καθαρισθεὶς ἀπὸ τὰς ψεῖρας Πόντ. (Κερασ. Χαλδ.) Συνών. ἀψείριστος.

ἀψύνω Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀψύς.

1) Καθίσταμαι δριμύς ἔνθ' ἄν.: Τ' ὀξὺδιν ἀψύνει Κερασ. Τ' ἄλειμμαν ἐρχίνεσεν ν' ἀψύν' Χαλδ. Τὸ βούτερον ὅσον τὸ στέκ' ἀψύν' Τραπ. Ὄντος ἀψύν' τ' ἐλάδ', χαλάν' τὸ φαεῖν Χαλδ. Συνών. ἀδρύνω 2. 2) Καθίσταμαι σφοδρὸς Πόντ. (Κερασ.): Ὁ κρύος ἐψυνεν.

ἀψυπότι τό, ἀμάρτ. ἀψυπότ' Πόντ. (Κοτύωρ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀψύς καὶ τοῦ οὐσ. ποτό.

Ποτὸν οἶνοπνευματώδες: Φρ. Σὺρ' τ' ἀψυπότ' (πίνει).

ἀψὺς ἐπιθ. κοιν. καὶ Καππ. (Συνασσ.) Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ. Οἶν. Ὁφ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.) ἀψὺ Τσακων. ἀψὺς Καππ. (Συνασσ.) Κύπρ. Λέσβ. Μακεδ. (Καστορ.) Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Πόντ. (Ἀμισ. Οἶν.) κ.ά. — Λεξ. Πόππλετ. Μ'Εγκυκλ. Πρω. ἀψὺς Καππ. (Ἀνακ.) ἀψείος Πελοπν. (Λακων. Μάν.) ἀψείος Κέρκ. (Ἀργυρεῖδ.)

Κατὰ τὸ σχῆμα ὀξύθυμος-ὀξύς ἐπλάσθη καὶ ἀψὺς ἐκ τῶν συνθέτων ἀπὸ ἀψι- παλαιῶν καὶ νέων ἀψίθυμος, ἀψικάρδιος, ἀψίκορος, ἀψίχολος κττ. Ἰδ. ΓΧατζιδ. ΜΝΕ 1,170. Τὸ ἀψὺς καὶ μεσν. Πβ. Εὐστάθ. 709,9. Τὸ ἀψείος-ἀψείος ἐκ τοῦ θηλ. ἀψεῖα-ἀψεῖα καθῶς καὶ παχειὰ - παχειὸς κττ.

1) Ὁ εὐκόλως ὀργιζόμενος, εὐέξαπτος, ὀργίλος σύνθηθ. Καππ. (Συνασσ.) Τσακων.: Ἀψὺς ἄνθρωπος σύνθηθ. Εἶν' ἀψὺς καὶ μανίζει μὲ τὸ μόνο μόνο (δυσσαρεστεῖται μὲ τὸ ἐλάχιστον) Κρήτ. Συνών. ἴδ. ἐν λ. ἀψίθυμος 1. β) Εὐαίσθητος εἰς γαργαλισμὸν Τήν.: Ἡ ἀγελάδα εἶναι ἀψεῖα.

2) Ζωηρός, δραστήριος σύνθηθ. καὶ Καππ. (Συνασσ.): Εἶναι ἀψὺς 'ς τὴ δουλειά του σύνθηθ. 3) Βιαστικός Καππ. (Συνασσ.) Τσακων. Χίος: Μὴν εἶσαι τόσο ἀψὺς Χίος. 4) Ταχύς πολλαχ. καὶ Καππ. (Ἀνακ. Συνασσ.) Πόντ. (Ἀμισ. Οἶν. Τραπ.) Τσακων.: Ἀψεῖα περπατησιὰ πολλαχ. Ἀψείσα γυναῖκα Οἶν. Ἀψὺν τρέξιμον Τραπ. || Φρ. Ἀψὺς καὶ γλήγορος σὰν τὸ βαρβᾶτο ἄλογο Θήρ. || Ἄσμ.

*Ἀν εἶν' ἀψὺς ὁ μαῦρος σου, φτάν-νεις τοὺς 'ς τὰ στεφάνια Ρόδ.

Ποῖος εἶν' ἀπὸ τοὺς μαύρους μου τοὺς ἐβδομήντα πέντε, ποῖος εἶν' ἀψὺς καὶ γλήγορος νὰ τὸν καβαλλικέψω;

ΣΚυριακίδ. Διγεν. Ἀκρίτ. 8. Ἡ σημ. καὶ μεσν. Πβ. Διήγ. παιδιόφρ. στ. 125 (ἐκδ. Wagner σ. 145) «ἀψὺς, γοργὸς ἐπήδησεν ὁ ταπεινὸς ὁ κάττης». β) Αἰφνίδιος Καππ. Ἀνακ. 5) Αὐστηρὸς, σκληρὸς Πόντ. (Κερασ. Τραπ.): Ἀψὺς δάσκαλος Κερασ. β) Οὐδ. ἀψὺς οὐς., ὁ αὐστηρὸς τόνος τῆς ὁμιλίας Μακεδ. (Νάουσ.): Μὴ μίτ' ἀψὺν τὰ πιδιά!

6) Ὁξύς, δριμύς τὴν γεῦσιν, καυστικὸς σύνθηθ. καὶ Πόντ. (Κερασ. Οἶν. Ὁφ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.): Ἀψὺν κρασί-ξίδι-πιότ' κττ. σύνθηθ. Ἀψὺν τυρὶ Κρήτ. Ἀψὺς γάρους Θάσ. Ἀψεῖα ρακή Μακεδ. (Βλάστ. κ.ά.) Ἀψὰ ἀριμ' Θάσ. Ἀψὸν πιτέριν Κύπρ. Ἀψὺν βούτορον-ἐλάδ' - ὀξὺδ' κττ. Χαλδ. Ἀψεῖα κρομμύδα Τραπ. Χαλδ. Ἀψὺν τό 'καμες τὸ φαεῖ ἀποὺ τ' ἀλάτσι ἀποὺ 'βαλες Κρήτ. (Σητ.) || Φρ. Ἀψὺν ὀξὺδ' ἐνι (εἶναι ὀξύθυμος) Κερασ. || Παροιμ. Τ' ἀψὺν τὸ ξίδι τ' ἀγγεῖό του χαλᾶ (ὁ ὀξύθυμος φθείρει τὴν ὑγείαν του) σύνθηθ. || Ἄσμ.

*Ἐψηθήκαν τὰ ἀχείληα μου ἀπὸ τ' ἀψὺν φαρμάκι

Ἡπ. 7) Πολὺ θερμὸς, καυστικὸς ἸΓρυπάρ. Σκαραβ. 18 ΚΘεοτόκ. Βιργ. Γεωργ. 11: Ποιήμ.

*Ἀδράσσει ὁ ἥλιος ὁ ἀψὺς τ' ἀκόσιστο χορτάρι ἸΓρυπάρ. ἔνθ' ἄν.

... Κοκκινισμένη πάντα

εἶναι ἀπ' τὸν ἥλιο τὸν ἀψὺν καὶ πάντα εἶναι καμμένη ΚΘεοτόκ. ἔνθ' ἄν. 8) Κοπτερός, ὀξύς, ἐπὶ τέμνοντος ὀργάνου Λεξ. Δημητρ.: Ἀψὺν μαχαίρι. 9) Δηκτικός, στρυφνὸς ΟΜπεκὲς ἐν Ἀνθολ. Ἡ Ἀποστολίδ. 260: Ποιήμ.

Κὶ ἀκούνητος ὁ Μουσταφᾶς μὲ μάτια σὰ γγαλένια στέκεται ἀψὺς βαρδιάτωρας.

10) Αὐθάδης, θρασὺς Λέσβ. Ἡ σημ. καὶ μεσν. Πβ. Εὐστάθ. ἔνθ' ἄν. «ὅθεν ἡ συρφετώδης ἱσως ὑπολείψασα γλῶσσα φησὶν ἀψὺς τοὺς ἐν λόγῳ θρασεῖς». 11) Ἰσχυρὸς, σφοδρὸς σύνθηθ. καὶ Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ. Οἶν. Ὁφ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.): Ἀψὺς ἀέρας-βορρᾶς σύνθηθ. Ἀψὺν χαλάζ' Χαλδ. Ἀψὴ βροχὴ Νάξ. (Ἀπύρανθ. Κινίδ.)

